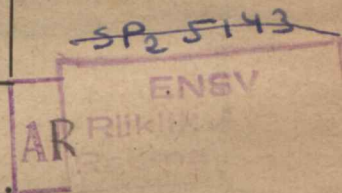

CONCORDIA

Suomen Koulunuorisotasavallan
presidentti

Vilho Setälä
Soome Koolinoorsoo Vabariigi
president

Tilattavana kauttamme

- HERDER: »Ideen zur Philosophie der Geschichte der Menschheit.« Geb. Rmk. 7:70 (+ ulkomaan korotus kaikissa)
- BIERLING: »Molières Ausgewählte Werke» geb. Fmk. 8: 50.
- ZAPP: »Das Liebesleben eines deutschen Jünglings» geb. Rmk. 11:—
- KAUTSKY: »Terrorismus und Kommunismus.« In russischer Sprache geb. Rmk. 8:—
- STÖRRING: »Die sittlichen Forderungen und die Frage nach ihrer Gültigkeit» geb. Rmk. 8:—
- VON DER GOLTZ: »Meine Sendung in Finland und im Baltikum».

Suomalainen Kirjakauppa O. Y.

Helsinki. Aleksanterinkatu 15

Kansallis-Osake-Pankki

Helsinki :: Helsingfors

Haarakonttoreita:	Avdelningskontor:	Jaoskonnad:
120	120	120
kaikkialla Suomessa	överallt i Finland	igal pool Soomemaal

Omat varat:	Eget kapital:	Oma kapital:
(v. 1919 lopussa)	(vid 1919 års utgång)	(1919 a. lõpul)

145,000,000 mk.

CONCORDIA

Pohjoismaiden henkinen
ja toverillinen yhteys.

„Concordia res
parvae crescunt“

NUMERO 5

POHJOISMAIDEN KOULUNUORISON
ÄÄNENKANNATTAJA

NUMERO 5

Eero Lehtonen

Pentathlonin voittaja. Pentathloni võitja.

Olympialaistemme kuulussa parvessa oli Eero Lehtonen ainoa nykyaikaisen akateemisen nuorisomme edustaja. Uskollisena on hän myöskin voittojensa kukkuloille asti kantanut kotikaupunkinsa, Mikkelin, pienen koululaisseuran, S. L. U:n (Suomen Lyseoiden Urheilijat) värejä. Siksi on hän kultamitalisankareistamme lähinnä Suomen koulu-uorisoa ja siksi tahdommekin hänet hieman tarkemmin esitellä lukijoillemme.

Kun on jostain mainehikkaasta urheilijasta puhe, niin aina ollaan uteliaita tietämään hänen varhaisemmasta harjoittelustaan ja ensimmäisistä alkeistaan uransa ohdakkeisella polulla. Niinpä voimme nytkin alottaa, Eero Lehtosesta kirjoittaesamme, hänen aikaisemmasta nuoruudestaan. — Jo lapsena oli hän ollut innostunut kaikenlaisiin ruumiinharjoituksiin, vaikkei mistään varsinaisesta urheilusta voinut vielä olla puhetta. Mutta juuri nuo poikavuosien telmimiset, kisailut, metsissä juoksentelemiset y.m. ovat aina parhaana pohjana seuraavien vuosien tosiurheilulle. Niissä ruumis varttuu sopusuhtaisesti, jänner terästyy ja lihakset imevät sen joustavuuden varaston, josta ne voivat eh-

Meie Olympia-meeste kuulsas parves oli Eero Lehtonen ainukene praeguse akadeemilise noorsoo esitaja. Truuilt on ta ka oma võitude tipuni kannud oma kodulinna, Mikkel, väikese õpilasringi, S. L. U. (Soome lütseumi Spordimehed) värvid. Sellepärast on ta kuldaumärgi kangelastest kõige lähemal Soome koolinoorsoole ja sellepärast tahamegi teda vähe ligemalt oma lugeja tele esitada.

Kui jutt on mõnest kuulsast spordimehest, siis ollakse alati uudishimulikud teadma tema varasematest harjutustest ja esimestest algetest ta kutse ohakkasel teel. Nii võime nüüdki alata Eero Lehtosest kirjutades tema varasemast noorusel. — Juba lapsena oli ta vaimustatud olnud kõigesugustest kehalikkudest harjutustest, ehk küll mingi sugusest iseäralisest spordist veel küsimust ei võinud olla. Aga just need poisikeseaastate mängud, metsades uitamised j. n. e. on alati paremaks aluseks järgnevate aastate tõsi-spordile. Nendes kasvavas keha kokkukõlaliselt, sooned lähivad raudseks ja lihased imevad enesesse selle paenduvuse tagavara, millest nad oma kustumata energiat pingutustes ammutada võivad.

14 ja 15 aastasena hakkas Eero Lehtonen praeguse aja spordiliikisid harjutama. Esimest korda võttis ta võistlus-

tymättömän energiansa rasituksissa ammentaa.

14- ja 15-vuotiaana alkoi Eero Lehtonen jo harjoitella nykyaikaisia urheilulajeja. Ensi kerran otti hän kuitenkin kilpailuihin osaa vasta 16 vanhana, v. 1914, ja saavutti heti ihmeellisiä tuloksia. M. m. heitti hän silloin keihästä 47 m., hyppäsi pituutta 595 cm. ja korkeutta 160 cm. (josta hän ei enää myöhemminkään ole parantanut), juoksi 100 m. 12,2 sek. ja 200 m. 25,3 sek. — Tätä menoa hän ei kuitenkaan saanut jatkaa, mikä olikin hänelle varmasti vain hyödyksi, sillä useimmat nuorena „loistavat” sammuvat taas odottamattoman pian. Lääkärin määräyksestä oli hänen lopetettava urheileminen kokonaan pariksi vuodeksi. Vaarallinen sydänvika oli nimittäin näyttänyt peloittavia oireitaan.

Vuonna 1917 oli Eero-poika vahvistunut kuitenkin niin paljon, että sai luvan alottaa uudelleen. Tuloksiaan paransi hän nyt huomattavasti. Nyt hän kilpaili myös ensi kerran kotikaupunkinsa ulkopuolella, m.m. Suomen mestaruuskilpailuissa Tampereella ja saavutti *II palkinnon viisiottelussa* Lahtisen voittaessa. Hänen tuloksensa olivat tuolloin seuraavat: pituus 631 cm., 200 m. 24,0 sek., keihäs 49,90 m., kiekko 33,50 m. ja 1,500 m. 4.50 sek. Nämä olivat myös hänen parhaat tuloksensa sinä vuonna.

Vuosi 1918 oli taantumuksen aikaa tunnetuista syistä. Viime vuonna alkoi Eero Lehtonen kuitenkin taas entistä hartaammin urheilemaan ja nyt hän alkoi päästä tuloksissaankin sille tasolle, että useat kiinnittivät häneen jo suurempia toiveita. Pituus meni nim. 654 cm., keihäs yli 50 m. ja kiekko yli 37 m., 100 m. 11,8 j.n.e. Nämä olivat niin lupaavia moniottelutuloksia, että kun talvella 1920 alettiin ottaa miehiä Antverpeniä varten treenattavaksi, pääsi Eero Lehtonenkin joukkoon. Eikä hän turhaan Mikkolan Jaakon¹⁾ kourissa ollut, sillä jo heti keväällä

testi osa alles 16 aastasena a. 1914 ja saavutas kohe imestamiseväärt tagajärgi. Muu seas viskas ta oda siis 47 m., pikkus-hüppes võttis ta 595 cm. ja kõrgushüppes 160 cm. (missugust saavutust ta pärast poolegi ei ole parandanud), jooksis 100 m. 12,2 sek. ja 200 m. 25,3 sek.

Eero Lehtonen.

Selle hooga ta ometi enam edasi ei saanud minna. See oligi temale kindlasti ainult kasuks, sest mitmed noorena »hiilgavad» kustuvad jälle ootamata pea. Arsti korralduse järele pidi ta spordiharjutamise paariks aastaks täiesti jätma. Kardetav südamehaigus oli nimelt kohutavaid märkisid näidanud.

Aastal 1917 oli Eero Lehtonen siiski nii palju kosunud, et ta uuesti algamiseks luba sai. Ta parandas nüüd märksa oma saavutusi. Nüüd võistles ta ka esimest korda väljaspool oma kodulinna, muu seas Soome meistrivõistluses Lahtise võites. Tema saavutused olivad

oli hän loistokunnossa. Ennen olympia-matkaansa oli hän hypännyt m. m. uuden Suomen ennätyksen pituushypyssä, 702 cm. Kun Oihonna lähti viemään valiojoukkoamme Belgian maalle, kuuli usein salaisen toivomuksen: Kunpa se Lehtonen edes pisteille pääsisi 5-ottelussa! Tuskin rohkeimmatkaan toivoivat niin paljoa, kuin sitten kisojen toisen päivän sähkösanoma tiesi kertoa: *Eero Lehtonen voittanut pentathlonin!* Tämä kultamitali tuli varmasti suomalaisille suurimpana yllätyksenä ja sitä täydensi vielä Lahtisen yhtä odottamaton sijoittuminen kolmanneksi Amerikkalaiset ja varsinkin ruotsalaiset, joilla piti olla omien sanojensa mukaan voittamattomat viisi-ottelijat, saivat niellä katkeran palan.

Eero Lehtosella, joka on vasta 23 v. vanha, on vielä suunnattomia mahdollisuuksia edessään. Urheilua hän aikookin jatkaa yhtä voimaperäisesti edelleen ja voi hän vielä, jos vain terveyttä riittää, usein käydä kunnialla kamppailemaan pienen maamme siniristisen viirin puolesta!

Martti Jukola.

¹⁾ Suomen yleisurheiluvallmentaja.

**Ilmoittakaa
CONCORDIASSA**

sel korral järgmised: pikkushüppes 631 cm., 200 m. 24,0 sek., oda 49,20 m., ketas 33,50 m. ja 1500 m. 4 min. 50 sek. Need olivad ka tema paremad saavutused sel aastal.

Aasta 1918 oli tagasi mineku aeg tuntud põhjustel. Mineval aastal hakkas Lehtonen siisgi jälle endisest suurema hooga sporti harjutama ja nüüd hakkas ta oma saavutustes sellele tasapinnale pääsema, et mitmed juba tema päale suuremaid lootusi pänivad. Pikkushüppes läks ta kuni 654 cm., oda üle 50 m., ja ketas üle 37 m., 100 m. 11,8 sek., saavutused et kui 1920 aasta talvel hakkati mehi Antwerpeni tarvis treneeritavaks võtma, Eero Lehtonen ka nende hulka pääses. Ja ega ta asjata Mikkola Jaagu ¹⁾ käte vahel polnud, sest kohe kevadel oli ta hiilgavas korras. Enne Olympia-reisi oli ta muu seas uue Soome saavutuse pikkushüppes hüpanud 702 cm. Kui »Oihonna» meie väljavalitute hulka läks Belgiamaale viima, kuulis sagedasti salase soovi: Kui ometi see Lehtonen 5-võistluses punktisidki saaks! Vaevalt küll lootsid julgemadki niipalju, kui siis Olympia-mängude teise päeva telegramm jutustada teadis: *Eero Lehtonen pentathloni võitnud!* See kuldaumärk tuli soomlastele kindlasti suureks üllatuseks ja seda täiendas veel Lahtise niisama ootamata kolmandamale kohale saamine. Ameeriklased ja eriti rootslased, kellel oma sõnade järele võitmata viisvõistlejad pidivad olema, pidivad kibeda pala alla neelma.

Eero Lehtosel, kes alles 23 aastat vana on, on veel määratuid võimalusi enese ees. Sporti tahab ta ka ikka täie jõuga jätkata ja ta võib veel, kui teravist jätkub, tihti auga võitlemas käia meie väikese maa siniristise lipu eest.

Martti Jukola.

¹⁾ Soome üleüldine sporditreenerija.

Yhteiskunnalliseen työhön.

Nykyään on valtaisia voimia liikellä, nyt on toinen kansainvaellus, vaellus väestön laajoista pohjakerroksista ylöspäin. Eikä tässä ole kyseessä vain omaisuussuhteet, vaan se, saavatko tähänastiset vähäosaiset täyden tilaisuuden kehittää kykyjään sivistyksen avulla ja sitten tarjota näin lisäytyneen käyttökelpoisuutensa ihmiskunnan palvelukseen?

Mutta miten tämä uusi kansainvaellus päättyy? Tuoko se uutta, nuorta voimaa kulttuurin palvelukseen, vai suuntautuvatko nämä liikehtimään ruvenneet joukot väärille urille, siten aavistamatonta vahinkoa aikaansaaden?

Näitten kysymysten ratkaisu riippuu kokonaan siitä, missä määrin yhteiskuntien kehittyneet ainekset antautuvat avustamaan ja siten ohjaamaan tätä kansojen pohjakerrosten kohoamisliikettä.

Aseman vakavuus ja velvoitus tajuttiin ensiksi Englannissa. Jo ennen sotaa siellä jaloluontoiset sivistyneet asettuivat suorastaan asumaan köyhien kansankerrosten keskuuteen. Heidän tarkoituksensa oli henkilökohtaisen kosketuksen avulla havahduttaa ja auttaa eteenpäin sellaisia, joita sieluton konetyö ja turmeltunut ympäristö estää omin voimin ja oikealla tavalla kohoamasta yhteiskunnallisesti merkittäväksi. Tätä liikettä nimitetään Englannissa settlementti- tai vanhemman veljen liikkeeksi ja on se sieltä levinnyt muihinkin maihin.

Suomessakin on tämä toiminta löytänyt kannattajansa. V:n 1920 alussa alkoi nim. Teollisuusseutujen evankelisoimiseseuran perustama settlementtilaitos toimintansa Helsingissä, keskellä Sörnäisten Työväen kortteleita. Laitoksen muodostaa muudan valtion tätä tarkoitusta varten myöntämä komea koulu. Heti alkajaisiksi sijoitettiin sinne jumaaluosopin ylioppilaiden koti, jonka 18:sta asukkaasta useimmat ovat innolla ottaneet osaa laitoksen työhön.

Mutta muitakin vapaaehtoisia työvoimia on ollut noin puolisen sataa henkeä.

Mutta mitä työtä nämä monet henkilöt sitten ovat tehneet? Kuullaanpas!

Heti kun tämän Kalliolan settlementin ovet olivat avautuneet, tulvi sinne sadoittain opin- ja jalostavan seuranhaluisia työläismiehiä ja naisia lapsineen. Kullekin koetettiin kuitenkin saada mieluista työtä. Miehet ja naiset käyvät ahkerasti moninaisilla oppi- ja esitelmäkursseilla. Näillä „koululaisilla” on lisäksi vilkas toverikuntansa. Naisilla on vielä omat ompeluseuransa. Samoin kuluu eri-ikäisillä tytöillä hyvin aikansa omissa ompelu- ja illanviettoseuroissaan. Lähes satapäinen poikalauma taas saa tyydytyksensä eri urheilu-, leikki- ja seurustelupiireissään. Pienokaisten suurimpana ilona on taas käydä pyhäkoulussaan. Laulunhaluiset ovat taas löytäneet toimialansa jo lähes 80-henkisessä kuorossa. Tarvitsevia varten on myös järjestetty rippikoulu. Jos joku kuitenkin vielä olisi jäänyt osattomaksi, on hänellä tilaisuus mennä jokaviikkoiseen yleiseen keskustelukokoukseen, missä asiantuntijoitten alustusten nojalla aina viriää vilkas mielipiteitten vaihto salintäyteisen yleisön keskuudessa. On siellä pienempikin keskustelupiiri, jossa parikymmenlukuinen työläis- ja ylioppilasparvi koettaa innokkaissa keskusteluissa ratkaista kantansa tärkeissä kysymyksissä. Aina eivät suinkaan ajatukset ole yksimielisiä, mutta sopu on mitä parhain ja yhteinen halu löytää onnellinen ratkaisu opettaa ymmärtämään ja kunnioittamaan vastustajaakin. Tähän ei työ kuitenkaan rajoitu. Aina vähän väliä tekee näet laitoksen „isä”, pastori Sirenus lähempine opetuslapsineen saarna- ja esitelmäretkiä eri teollisuuskeskuksiin.

Teollisuuskeskuksia on kuitenkin

monta ja niitten opetusta tarvitseva työläistö lukuista, joten niihin kuhunkin tarvittaisiin omat paikalliset työntekijät. Kun hyvää tahtoa vain olisi, niin kyllä kaikkialla alkuun päästäisiin! Jo pari henkeä voi järjestää vaatimattoman oppi- tai esitelmäkurssin, puhumattakaan keskustelupiiristä.

Täytyisi vain olla selvä käsitys siitä, että me sivistyneet, jotka olemme paljon saaneet, myös olemme velvolliset vastaavasti antamaan osattomille kanssaihmisillemme. Lopultakin saattaa sitäpaitsi olla epätietois-

ta kumpi puoli tässä henkilökohtaisessa työssä enemmän saa. Kyllä opettajat ja ohjaajatkin siinä saavat uusia herätteitä, oppivat suhtautumaan elämään entistä syvemmin ja rikkaammin. Ja ennen kaikkea, he saavat sen tyydytyksen ja tunnon, että tietävät kerrankin epätietoisesti toimineensa muitten hyväksi, tietävät osaltaan helpoittaneensa suurten yhteiskunnallisten kysymysten ratkaisua.

Oletko sinä tehnyt samoin?

Ensio Hildén.

Soome Koolinoorsoo Vabariik Otavas.

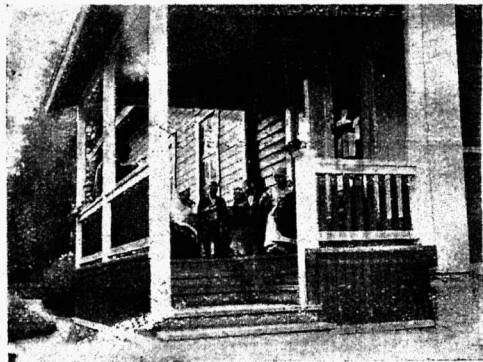
10 Juulist—10 Augustini 1920.

Soome Koolinoorsoo vabariik on tuleproovi läbi teinud. Sellega on mõne noorsoo juhi harras, aga kaugena paistev unistus noorsoole tõelikkusena lähedale tulnud, lihaks ja vereks muutudes. Läänud heinakuu 10 päeval tuli meid kokku kolmekümne tüdruku ja poisid ümber looduseilusa Puulavee rannale, Mikkelilinnaligidal olevasse Otava Põllutöökooli. Küsimuses ei olnud mingi keskõitsevat suve harilik, mõne päeva kestev lõbu- ja kosutusreis, vaid virk töötegemine ja seegi harilikust teistsugune. Meie tulime kokku et nelja nädala jooksul uut ühiskonda luua, täielist riiki miniatüüris William R. Georg'i Amerika noorsoo vabariigi eeskujul. Katset nimetadi varanduse

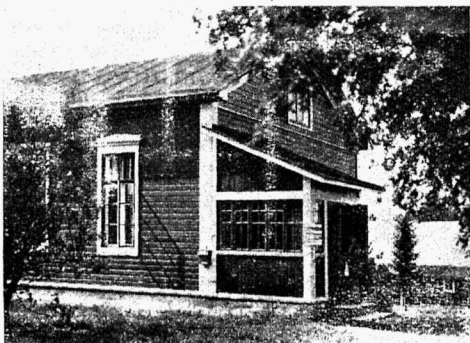
ja hääde pedagoogide puudusel mitmelt poolt hulliulgeks, aga kahtlejad sattusivad sedagi korda häbisse. Võimalik ebaõnnestamine oleks surmavat lööki terve noorsoovabariigi aatele meie maal tähendanud. Aga selles teadmises kestisime tuleproovi auga. Selle saavutuse eest peame oma presidenti ja majandusministrit tänama, aga halvemalt ei tohi hinnata ka kodanikkude osa, kes hästi oma kohustustest aru said. Julgen tõendada et mitmel meie kodanikul juba Otavalle tulles selge oli noorsoovabariigi siht ja suur tähendus noorsoo kasvatuses. Selle eest peame kõige päält tänama William R. Georg'i raamatut »Ameerika noorsoovabariik», mis a. 1918 meie pre-

Tytarlaste maja.

Sõõgi ääres.

Poisside maja.

Ehitamisetöös.

sidendi poolt soomekeelses tõlkes oli ilmunud. Mis olid siis need põhjused, mis meid sundisid Soome Koolinoorsoovabariigi kodanikkudeks astuma? Mitmed palvekirjad kõnelevad selles suhtes selget keelt. Saagu asja valgustukseks siin järgmine katkend kohta. Üks 16-aastane tüdruk kirjutab: Põhjused, miks vabariigi liikmeks astuda tahan on: 1) Tahaksin võimalikult tubliks kodanikuks saada. Tahaksin enne kõike õppida oma töö läbi isamaale ja rahvale kasu tooma. 2) Olen kindel, et viibimine Vabariigis minus kõikke hääd arendaks, mulle elurõõmu annaks ja meie kooli õppuriteringi tegusust ja elu värskendada aitaks. 3) Minu ema loodab, et ma vabariigi liikmena lusti saaksin majandustööde tarvis. (Minu isa on surnud). 4) Arvan et matemaatikas järeleksami saan ja loodan et vabariigis seda ainet õppida võin ja ühtlasi ka omi kirjutamise andeid arendada võin. 5) Enne kõikke loodan et kasulikku tööd tegema pääsen, vähemalt kuu ajakski, et terve suvi mitte asjata mööda ei-läheks.

Meie vananenud koolikorraldus on lubanud õpilaste enesekasvatust võrdlemisi kitsastes piirides. Noorsoovabariigi

sihiks on selles suhtes appi tulla, ülemaks sooviks aga kodanikutunde kasvatamine. Nõnda kui mõnda tööd ainult teda tehes õpitakse, nõnda sama õpitakse tubli kodanik olema ainult ühiskonnas ja riigis kodanikuna elades. See on noorsoovabariigi päämõte.

Soome Koolinoorsoovabariik Otavas algas oma tegevuse Asutava Rahvuskogu kokkuastumisega. Riigikord määrati kindlaks. Selle järele on president vabariigi pää. Temal on veto-õigus, mida ümberlükata tohib ainult uue rahva koosoleku ühemeeleline otsus. Ülem otsustav võim on Vabariigis rahva koosolekul, kuhu iga kodanik ilmuma peab, kui tal mitte mingit seadusepärist takistust ei ole. Igal kodanikul on üks hääl. Toimepaneel võim on riiginõukogul, mis presidendi poolt nimetatud ministritest koos seisab. Teisel istumisel heinakuu 11 päeval valiti ainukene kandidaat kodanik Vilho Setälä presidendiks ja abipresidendiks, kes ühtlasi Rahva koosoleku juhataja on, kodanik Lyyli Gröndahl. President jättis kohe päale valimiste esimese valitsuse kokkuseadmise nende ridade kirjutaja hooleks, ja kinnitas ministeeriumi ka juba samal päeval. Välja-

STOCKMANN

MAANSUURIN
TAVARATALO

maareisi pärast pidi aga pääminister oma ameti edasi andma haridus- ja kohtuministri Hannes Teppo'le.

Vabariigi kohtumõistja amet kuulus kohtuministri alla ja sinna nimetadi Bror Mikkelson Rauma Ühislütseumist. Majandusministri koht oli kõige vastustusrikkam ja see oli Lahti rahvakooliõpetaja Laura Hauru kätte usaldatud. Tema andis ka tüdrukutele majapidamise õpetust. Rahaminister, kodanik Mikko Jaskari Lapua Ühiskoolist oli ühtlasi vabariigipanga juhataja. Siin olgu öeldud, et vabariigil ka oma raha oli, milles kodanikud oma tööpalga saivad ja milles nad söögi ja muud väljaminekud vabariigis maksuma pidivad. Ei olnud alati kerge Soome raha S.K.V. rahaks vahetada. Vahetamine pidi pangas sündima, mis päevas ainult ühe tunni lahti oli. Kurs ei olnud ka mitte väga kasulik: 100 S.K.V. mrk. = 125 Smk. Tööministriks oli kodanik Bruno Ollila Käkisalme Ühiskoolist ja tema hoole all olivad töövahetalitusekontor ja maksud. Siseministriks oil kodanik Rauha Tanner Tampere Tütarlasketseumist ja tema alla kuulusivad korrapidamine, posti- ja arstivalitsus. — Leo Lundberg, Käkisalme Ühiskoolist oli korraldaja ülem. Ilma tema poolt antud väljamaapassita ei tohtinud keegi kodanik vabariigi pinnalt lahkuda. Posti-ülem ametit pidas kodanik Viljo Nevalainen Turust. Vabariigil olid oma postmargid: 10, 50 pennilised ja 1 margalised, ilma milleta post ei kirju ega pakisid Otava vaksali postikontori ei viinud. Riigisekretärid Elli Suutarinen Kajaanist ja Sirkka Nyman Loimaalt pidasivad protokollisid riiginõukogu ja rahvakoosoleku istumistest.

Kõrgem seaduseandev võim oli rahvakoosolekut. Väljaantud seadustest olgu nimetatud kaks järgmist: a) seadus ajutistest maksudest, mille järele üksikute kodanikkude sissetulek maksu alla pandi; b) seadus välisvaluutast, mis muu seas määrab: 1) Ühegil kodanikul ei ole õigust enam kui kümne marga suurust summat, vask raha väljaarvatud, enese käes pidada. 2) Kõige muu välisvaluuta peavad kodanikud vabariigi panka hoiule panema.

Väljamaa noorsoolgi olid omad esitajad. Eestit esitas kodanik Linda Luiga

Tallinnast ja Saksamaad kodanik Heinrich Köhring Bremenist.

Heidame pilgu üleüldisesse päevakorda vabariigis. Ülestõusmine oli kella 6 määratud. Juba pool tundi hiljem pidi köögikorras olevatel tüdrukutel võileiba ja piima söögitoas valmis olema, sest juba kell 7 pidid poisid sadamas palkisid laadimas olema ehk jälle tööle ligidal olevas saevabrikus. Samal ajal algasivad ka tüdrukud halgude laadimise tööd ehk pesu pesemise. Kodanikud teenisivad oma tööga läbistikku 3 mrk tunnis. Kell 12 päeval lõppes siis kehalik töö karastava supelusega Puulavee lainetes. Siis pidi eine valmis olema, sest suplemise järel ruttasivad kõik näljaselt söögi-

Kohvi tööpaigale (abipresident ja pr. Luiga).

tuppa. Pääle söögi oli lühikene puhkus, mille järele õpetundide käes kord oli. Õpiti matemaikat, saksa-, eesti- ja esperantokeelt. Üleüldine ametiasutuste tööaeg oli 5—6 p.l. ja siis oli sääal palju elu. Kellel oli asja posti pääle ja kohavahetalitusesse, kellele jälle panka. Tihti nähti siis ka presidenti, ministritega nõupidamas mõne päevaküsimuse üle.

Lõunat söödi umbes kell 6,30 p. l. Õhtuti tulivad tarvilisel korral riiginõukogu ja rahvakoosolek kokku. Mängiti ja harjutati sporti kella 10, mille järele kõik puhkama pidid minema. Kodanikudel oli võimalus mitu lõbusat õhtut laulu ja mänguga põllutöökoolijuhataja Martti Rautajärvi lahkes kodus mööda saata. Ilusaid mälestusi jätsivad, järele lõbureisid lähemasse ümbrusesse. Iseäranis lugupeetud olivad mootori- ja paadisõidud Puulavee järvel. Olgu veel nimetatud mitmed sünni- ja nimepäeva-

pidud ja presidendi, abipresidendi ja ministritepoolt kõikidele kodanikkudele ja väljastpoolt kutsutud võerastele antud lõuna. Enne vabariigi laialiminemist korraldati suur pidu vabariigi hääks

Meie kodanikkude ja kohaliku töörahva vahekorid oli kõik aeg mida parem. Ainult Mikkelil sotsialdemokraatlik leht kirjutas meist, pääkirjaga: »Herrade pojad töörahvalt leiba röövimas.» Meie tuleviku-

unistus on terve aasta tegev Soome Noorsoovabariik Koolinoorsoo vabariigi kõrval, kusagil Soome riigi poolt antud maalapil ja kodanikkudeks sinna, terve hulk meie ühiskonna õnnetuid, »valgete» nagu ka »punaste» tütreid ja poegi ühiselt töötamas uue ja tervema ühiskonna loomiseks. Missugune kohustav eesmärk.

Martti Forsman.

Toverikunnat ja raittiustyö.

Kirj. L. Venoja.

Toverikuntien tarkoituksena on opettaa jäseniään syvemmin tuntemaan ja rakastamaan isänmaataan ja kotiseutuaan, suuria henkilöitä ja suuria tekoja; toverikuntien tarkoituksena on kehittää jäseniään itsekasvatukseen, nauttimaan jalostetuista huvituksista, ja ennen kaikkea toverikuntien tarkoituksena on kehittää tarpeellisia kansalaisominaisuuksia. Toverikunnissa selvitetään ne ominaisuudet, mitä meiltä vaaditaan astuessamme elämään vastaten itse teoistamme. Siksi on tarpeellista, että toverikunnissa tutustutaan ainakin suppeasti kansan yhteiskuntaelämän eri puoliin, sen heikkouksiin, korjausta vaativiin kohtiin ja sen vahvoin puoliin. Oppilasyhdistykset Ruotsissa järjestävät köyhien lasten kesäsiirtoloita, niin tekee esim. heidän raittiuserjestönsä. Niin pitkälle ei meillä ole päästy eikä luultavasti lähiaikoina päästääkkään, mutta kumminkin on jo aika toverikuntien käytännössä osottaa noudattavansa sitä, mitä se teoriassa hyväksyy. Tässä tarkotan juuri nykyhetkellä polttavaksi käynyttä raittiuskysymystä. Onhan tietääkseni monessa toverikunnassa virallinen juomakielto, ja myös koulukuri kieltää juomisen. Kumminkin ovat toverikuntien jäsenet juoneet, ja heidän on useimmiten sallittu tehdä sitä häiritsemättä. Väärään osunut toveruustunne on estännyt saattamasta rikoksellisia

tuomion alaisiksi. Mutta sen toveruustunteen, joka saa meidät halveksimaan kantelijoita, täytyy olla niin voimakkaan, että se yhteisen kunnian vuoksi vaatii omassa keskuudessaan edesvastuuseen rikkojat. Tässä hyökäävät tietysti lasinkallistuksen puoltajat kimppuuni syyttämällä minua personallisen vapauden rajoittamisesta. Koululaisen samoin kuin kunkin yksilön juomisella on kahdenlainen merkitys, yhteiskunnallinen ja personallinen. Jotta koululaiset voisivat ratkaista kantansa raittiuseriasissa nykyisessä vaiheessa, jotta toverikunnat voivat vaatia jo sääntöjensä edellyttämää, nykyään lainkin vaatimaa väkijuomakieltoa, niin on ensin varmistettava kanta kieltoain yhteiskunnallisen ja personallisen merkityksen suhteen. Kieltolaki on saanut aikaan sen, että sadat ja tuhannet juomarikodit ovat nyt raittiit. Kansan väkijuomien käyttäminen on vähentynyt. Vapaan väkijuomakautan aikana oli väkijuomakäytön painopiste kansan keskuudessa. Nyt se on toisaalla. Se on siirtynyt sivistyneistön keskuuteen. Juomatavan sieltä pois juurruttaminen on niitten nuorten asia, jotka koululaisyhdistyksissä ovat oppineet asian käsittämään toiseltakin puolelta, ei vain itsekkään nautinnon tai uhmailun kannalta. Heidän asianaan ja korkeana tehtävänä on parantaa sitä juopaa, mikä on kansan ja sivistyneistön vä-

lillä. „Sellainen sivistyneistö, joka ei siitä välitä, että kieltolaki on sittenkin tuottanut rauhan ja onnen moniin työläiskoteihin entisen kurjuuden sijalle, ei saa oikealla tavalla puolustaa korkeamman sivistyksen asiaa.”

„Sivistyneistön on ymmärrettävä, mikä merkitys lainkunnioituksella on kansan elämässä. Jos sen taholta kannatetaan lain salaista rikkomista ja kiertämistä, niin lyödään sivistyksen asiaan vammoja, joita se ei voi myrskyissä kestää. Laillisuuden, sivistyksen, rehellisyyden nimessä on vedottava Suomen kansan sivistyneistöön, että se voimakkaasti tuke- malla kansan laillisesti säätämän kieltolain toteutumista puoltaa sivistyksen yhteistä suurta asiaa.”

Näin kirjoittaa Z. Castrén.

Tämä vain lyhyesti sanottuna yhteiskunnallisesta merkityksestä.

Entä kieltolain personallinen merkitys? Meille on kouluissa, ainakin ylimalkaisesti, opetettu, miten turmiollisesti väkijuomat vaikuttavat ihmisruumiiseen, sielunkykyihin, henkiseen elämään ja moraaliin, tiedämme, että 9/10 rikoksista tehdään juovuspäissä.

Juoppous ja ruumiin ja hengen turmelus kuuluvat yhteen.

Olemme nuorina liian ymmärtämättömiä välittääksemme väkijuomien tai kieltolain yhteiskunnallisesta merkityksestä.

Ja elinvoima kuohuu koskenä meissä, jotta välittäisimme siitä, vaikka tilastotiede todistaa, että 11 v. elämästään kohtuullinenkin mies hukkaa pois vain väkijuomien tähden. Se ikäluokka, mikä toverikuntiin kuuluu, joka parhaiten tuntee koulupakon ja siksi tulisimmin huutaa vapautta, on käännytettävä raittiustyön ja kieltolain puolelle juuri vapaussanalla. Ja siksi on juomisen personalista merkitystä käsiteltäessä ensin selvitettävä vapauskäsite.

Me ihmiset emme ole koskaan vapaat. Meidän lakimme sitovat meitä. Tavat, esim. seurattavat, sitovat ankarasti meitä. Ja tottumukset, ne si-

toivat niin ankarasti meitä, että sanotaan: „Tottumus on toinen luonto.” Muoti ja mieliteot orjuuttavat meitä. Kun personallisesta vapaudesta puhutaan, niin usein saa kuulla niin alkeellisia käsityksiä, kuin että se on sitä, että saa tehdä, mitä itse haluaa.

Yksilöllinen vapaus ei ole vain ulkonaista, se on pääasiassa sisäistä vapautta.

Tavan ja tottumuksen alainen ei ole vapaa, vielä vähemmin se, joka on jonkun himon orja. Normaali-ihminen pyrkii alituisesti vapauteen, sitä ei tee esim. nautinnon orja.

Vapauskäsitettä ei voi yhdistää nautintovapauteen. Sellainen yksilöllisyyden ja vapauden apostoli kuin filosofi Nietzsche puhuu kieltäytymisestä vapauden edellytyksenä. „Mitä tekee se, joka kieltäytyy?” kysyy hän ja vastaa: „Hän pyrkii korkeampaan maailmaan, hän tahtoo lentää kauemmas’, laajemmaksi, ylemmäs kuin kaikki myöntäväisyyden ihmiset — hän heittää pois paljon, mikä hänen lentoaan raskauttaisi, alas paljon sellaista, mikä hänelle ei ole arvontonta eikä epämieluisia: hän uhraa ne halulleen kiittää korkeuksiin.”

Kieltolaki ja yksilöllinen vapauskysymys on ratkaisu asiassa alkoholi ja yksilöllinen vapaus.

Alkoholista menee 48 % aivoihin, vaikuttaa siis häiritsevästi henkiseen toimintaan. Jo pari viinilasillista saa aikaan sellaisen muutoksen, jota nähdessä raitis ihminen tuntee, kuten Arvid Järnefelt on kuvannut: „Häpeän tunnetta, sellaista, mitä tunnemme, kun huomaamme, että joku edessämme joka sanassaan joutuu kiinni valheesta.”

Saman huomaa vielä selvemmin niissä, jotka nauttivat vielä enemmän väkijuomia. Sen vaikutuksesta he esim. puhuvat asioita, joita eivät koskaan selvilläpäin olisi kertoneet.

Pelastavan raittiustyön aikana tul- tiin monilukuiset kerrat kokemaan, kuinka yksilöllistä vapautta vaativa oli tullut „vapautensa” s. o. väkijuomien orjaksi. Siksi on raittiust- väki, joka selvin päin sitä asiata on

ajatellut, tullut siihen tulokseen, että: alkoholijuomat ovat vapauden pahin este. Ne vapauttavat ihmisessä piilevän pedon.

Charles Gordon on sanonut: „Ihminen on jokaisena elämänsä silmänräpäyksessä joko kuningas tahi orja.” Ei juopunut ole kuningas, hän on orja. Hän on huonon tottumuksen, ehkäpä jo väkijuomahimonkin orja. Tapa se pitää monia kahleissa. Monet koululaisista, voipa sanoa kaikki ne, jotka heistä väkijuomia käyttävät, ovat niitten käyttäjiä tavan vuoksi. Mutta se se vasta on vaarallista yksilölliselle vapaudelle, sillä sellaiset väkijuomien nauttijat näkevät vain oman lasinsa ja kuten prof. Ramstedt sanoo: „He puhuvat vapaudesta ja sietävät viinapakkoa, väkijuomatapojen kahleita.”

Alkoholi on siis nautintoaineena käytettynä vapauden vihollinen. Silloin nousee kysymys: Onko lainsäädäntö, joka poistaa alkoholin nautintoaineiden joukosta, sopusoinnussa vapausvaatimuksen kanssa? Tohtori Louhivuori sanoo: „Kun lainsäädäntö tekee lopun esim. keskiajan ritarien maantierosvouksista, se antaa vapauden liikuttaa omaisuutta paikasta toiseen j. n. e. Uuden ajan yhteiskunnan tuotteita ovat personallinen vapaus kaikille (orjuuden poistamisen kautta), omaisuusvapaus (elinkeinovapauden kautta), oman tunnonvapaus, ajatuksenvapaus, sananvapaus, uskonnonvapaus. — Kaikki nämä yhteiskunnalliset vapaudet rajoittavat toiselta puolen sarron harjoittamista toisia kohtaan, siis yksilöllistä vapautta, mutta ne ovat kaiken kehityksen ehto.”

Lain sovelluttaminen jollekin elämän alalle tietää useimmiten yksilön vapauden turvaamista, eikä rajoittamista.

Ketä sitten loukkaa, kenen vapautta rajoittaa kieltolaki?

Väkijuomakauppiaan elinkeinovapautta, hänen vapauttaan myydä myrkyä nautittavaksi.

Toiseksi väkijuomien käyttäjän nautintovapautta.

„Yksilön vapaus lakkaa silloin, kun se alkaa tulla vahingolliseksi ja onnettomuutta tuottavaksi muille”, sanoo John Stuart Mill.

Tämä yhteiskunnallinen puoli on tässä kysymyksessä ratkaiseva.

Professori Kaarle Krohn kirjoittaa: „Onko persoonallisesti meillä oikeus käyttää sitä omaksi nautinnoksemme, mikä terveytemme turmelee ja henkemme heikontaa? Onko meillä persoonallista oikeutta edes omaan itseemme? Emme yksin Jumalalle ole velkapäät, tilivelvolliset siitä, mitä olemme, vaan myös vanhemmillemme ja koko yhteiskunnalle. Te, ylioppilaat, laskekaa ne miljoonat, joita köyhä kansa uhraa tähän oppilaitokseen; ja mikä määrä siitä jakaantuu kunkin teidän osallenne vuosien vierieissä! Te valtiokoulujen ja valtion avustamien koulujen oppilaat, ajatelkaa, etteivät yksistään teidän omat vanhempanne, vaan lukemattomien opista osattomien lasten vanhemmat raskasta veroa maksavat teidän kasvatuksenne tähden. Te ette ole itse omianne. Te olette tämän Suomen kansan omat. Teidän on työnne ja tarmonne omistettava sille vapaudelle, joka on korkeampi persoonallista vapautta, yhteiskunnalliselle vapaudelle, vapautumiselle väkijuomien orjuudesta ja kurjuudesta.”

Elämä on velvollisuuden täyttämistä. Ne, jotka paljon ovat saaneet, niitten tulee myös paljon antaa.

Jos nyt olisi niin, että vaikka väkijuomia olisi kuinka vapaasti tahansa saatavissa, niin silti me pysyisimme niistä erillämmä — jota emme kukaan voi taata siksi, ettei kukaan tunne kohtaloaan ja elämänsä vaiheita edeltäpäin, niin ei sittenkään meidän oman vapautemme nimessä tule vaakompastuskiven yhä jäädä tulevienkin sukupolvien tielle, sen luonnottoman kompastuskiven, johon jo tuhannet ovat kompastuneet, ja jonka ylitse tuhannet eivät pääse muuten kuin lain avulla pakolliselle kiellolla. Näitten tähden vaaditaan meitä kutakin osaltamme alistumaan kiellon alle.

Me olemme veljämme vartijoita. Ja ellei veli voi pysyä jostakin turmiolisesta aineesta erillään niin kauvan, kuin sitä on saatavissa, niin tarvitsee meidän auttaa sitä lukon taa ja auttaa myös sen pysymistä lukon takana.

Kansamme tulevaisuuden, yhteiskunnan, ihmisyyden tähden on raittiustyötä tehtävä. Ja nytkin kielto-lain aikana on sitä tehtävä heikkojen tai väärin uhmailevien tähden. Voimme yhtyä siihen, että „tärkeintä ei ole mihin muotoihin toimintamme pukeutuu, vaan että me olemme todella sydämestämme kielto-laki- ja raittiusihmisiä, että meitä lämmittää elävä harrastus kansamme raitistamiseen ja tämän päämäärän suuren välikappaleen, kielto-lain toteuttamiseen”.

Kumminkin on tarpeellista, että jotain myöskin toverikunnissa tehdään. On häpeällistä toverikunnille, että niihin kuuluu sellaisia kuin esim. eräässä maaseutukaupungissa. Lyseon kaksi yläluokan poikaa päihtyneinä tyttökoululaisten juhlassa, eikä kukaan huomautta heille itselleen mitään, sitä vähemmän, että heidät ajettaisiin pois.

On häpeällistä maamme ylioppilaille, että eräitten osakuntien, isänmaallista juhlaa vietettäessä ravintolahuoneissa puolijulkisesti ryypiskellään.

On suureksi häpeäksi kouluille, että pojilla on niin huono moraalit, niin epävarma vakaumus, että suojeluskunnissa, puhumatta tupakanpoltosta, saattaa tapahtua, niinkuin viime joulun aaton aattona eräässä Suomen kaupungissa alipäällikkö tulee ja tarjoaa ammusvarastolla oleville väreille, jotka olivat lyseolaisia, viinaa, nämä juovat ja mellestävät ja nukkuvat — vahdissaan. Kaunista isänmaan varjelusta!

Sentähden tosiaan tarvitaankin „muutamien vertavuotavaa innostusta, että toiset saisivat edes kipinän syttymään märkiin polttoaineisiin”. Ja tarvitaan työtä myöskin toverikuntien taholta. Paitsi toverikuntien toimenpiteitä rikkomustapauksissa tulisi suorastaan juuri nykyään ottaa keskusteltavaksi raittiusasian eri puolet ja kielto-laki, sekä varsinainen raittiuskokous, varsinkin siellä, missä ei raittiusyhdistystä ole.

Ei yksikään laki saa muutosta aikaan, ihmisten mielissä on muutoksen tapahduttava. Ja siinä työssä on nuorten, koululaisten, tulevaisuuden ja ihanteiden edustajien oltava mukana. Nuorison, maamme toivon on oltava mukana kaikessa ihanteellisessa työssä, mikä tarkoittaa kansamme kohottamista, niin myös kielto-lakityössä. Muistettakiin mitä Tope-lius kirjoitti elämänsä lopulla: „Olen vanhaksi käynyt ja usein pettynyt, mutta uskon nuoruuteen niinkuin siihen, mikä on parasta minussa itsessäni. Eikä koskaan voi nuoruus asettaa päämaailaan tarpeeksi korkealle, jos mieli jotain jäädä jällelle, sittenkun elämä on kyninyt kotkalta siipihöyhenet. — Nuoruus on elämän vastustamaton liikevoima. Ei kaikki suuri ole nuorison luomaa, mutta kaikki suuri on alkanut nuorison unelmissa ja vakaantunut sen uhrautuvassa innostuksessa.”

Ja onko suurempaa ja kalliimpaa, ihanampaa työtä kuin isänmaansa ja kansansa kohottaminen ylös, korkealle, puhtauteen. Osa siitä työstä on raittiustyö. Siksi raittius- ja kielto-lakityöhön toverikunnat, ne yhdistykset, joissa isänmaamme tulevat suurmiehet saavat ensi herätyksen työhönsä maansa ja kansansa hyväksi.

Rahvas sõjariistus.

II.

On loomulik, et maa õppiv noorsugu ei ole võõraks jäänud niisugusele liikumisele, vaid et just tema ridadest on

tulnud Soome vabadusevõitluse ja kaitseliidu liikumise agaramad poolehoidjad. Jäägriliikumine sündis üliõpilaste ring-

kondades. Kooli noorsugu kandis isamaale vabadussõjas ehk võndlemisi kõige raskema ohvri. Käige vaatamas üliõpilasseltside ja Valge-Soome õpeasutuste seintel langenute kaaslaste auks joonistatuid kangelastetahvliid ja te näete kui arvatava palju õpiv noorsugu on selle rahva vabaduse hääks ohverdanud. Vaadeldge silmapilgu, kus suuremas koolili nas tahes kohaliku kaitseliidu harjutust ehk paraadi, ja te panete tähele et kõige värskema osa nendes peaaegu väljavõtteta vanemate klasside õpilased moodustavad. Vene-Karjala, Eesti ja Aunuse abisalgas oli suurel arvul õppivat noorsugu ühes. Mõnigi koolipoiss, keda vanemad sõjakäigule ühes ei tahtnud lasta, katsus põgenedes ühes pääseda ja valati mitu kibedat pisarat kui meest ehk paremini õeldult »mehealgust» nooruse pärast kaasa ei võetud. —

Need kõik on nähtused, mis isamaa sõbra meelt peaksivad rõõmustama. Aga teiselt poolt poolt tõuseb vägisigi küsimus, kas mitte noorte jõudude nii suurel määral sõjalisteks otstarbeteks kasutamise, kahjulikult nende iseloomu moodustuse ja ühes sellega terve rahva tulevase arenemise pääle ei mõju. Helsingi rootsi koolide õpetajate poolt kaevati, kui mäletan mineval sügisel, et noorsoo koolitööd liiga agara kaitseliidutöö all kannatavat. Kui asjaolu tõesti niisugune on, ollakse kahtlemata vale teel. Koolikasvatus peab esimesel kohal olema, alles selle järele võib rahvakaitsele tarvis minev kaitseliidutöö oma osa koolinoorsoo ajast nõuda. Kaitseliidu harjutused ei tohiks siis igavate sõja liigutusteste alalisesse kordamisesse koonnuda. Nende mõistmisest ei ripu kuigi suurel määral sõduri võitluse valmis olek. Tegevas sõjaväes on need liigutused vahendiks raudkindla korra kasvatamises. Kaitseliidus, mis vabatahtlik korraldus on, ei või kunagi niisugust

distsipliini saavutada. Seesugune väliste abinõude varal saavutud sõjaväeline kord, mis ise midagi sõja halastamata validusest sisaldab, ei ole õige abinõu arenemata nooremehe kasvatamiseks. — Teda peab küll kasvatama distsipliiniga harjuma, aga distsipliiniga kus tema oma auu ja kohusetunne teda oma kohust täitma sunnivad. Laske harjutused, marsimised, liigutused vabas korras ja pioneerimistööd loovad palju parema põhja noorsoo sõjalisele kasvatusel, kui mõned paraadiliigutused, mida pärastpoole tegevas väes olles igal juhtumisel ometi ikka uuesti ja uuesti tehakse. Värskest, tervest spordimehest ja püssilaskjast tehakse mõne kuu jooksul eri koolituse abil võitluse kõlbulik jalaväe sõdur. Arvatava suure tähendusega on sellepärast sõjateenistusekohustuse seaduse uuendamisega ühenduses tehtud ettepanek, et määratud kõlbulikkuse nõuded täitnud teenistuskohuline lühema teenistusaajaga pääseb, kui see kes neid nõudmisi ei jõuaks täita. See määrus sunniks noorsugu vedelemise asemel sporti harjutama.

— Aga selle kehalise kasvatusel kõrval on alati tarvis meeles pidada, et sõjaväe võitlusevalmis olek ei ripu ainult harjutamisest, vaid ka hingest, mis temas valitseb. Kuulus Saksa pedagoog Fr. W. Foerster tähendab, toetades tähelepanemisevääriliste sõjameeste üteluste pääle, et Saksa vägede poolt maailmasõja aeg jooksuhaudades ja pääletungimistes ülesnäidatud kangelasmeelsuse põhjaks just Sakslaste põhjalik töö kasvatus, kohustest arusaamine, ja nende täitmine on. — Selle sama ühise eesmärgi poole peavad nii hästi koolid kui kaitseleit püüdma ja paremad saavutused võivad nad alles siis kätte saada, kui nad selles töös teineteisele toeks on.

Matti Schreck.

Pieniä piirteitä Veikko Antero Koskenniemiestä hänen runojensa valossa.

Suomen nuoremman lyriikan puhdassoimintuisimpia edustajia on Veikko Antero Koskenniemi. Hän eroaa suu-

resti monesta muusta runoilijasta. Hän ei laula elämän iloista eikä riemuista, ei luonnon kauneuksista, ke-

säisten päivien tai talvisten aamu-
jen ihanuuksista. Ei. Syksyn an-
keaan sointuun hän kaniteleensa vi-
rittää, elämän ilojen takana hän
koettaa kärsimysten, hiljaisten, hi-
vuttavain kärsimysten probleemia
selvittää.

Pohjanmaan lakeuksilla lapsuuten-
sa viettäenän hän on rintaansa saa-
nut rajattoman kaipuun edemmäs ja
edemmäs, saanut halun ihmishengen
arvoitusten käsittämiseen, halun
päästä selvytyteen tuosta äärettömäs-
tä iäisyydestä, jonne hänen lapsuu-
tensa lakeus rannatonna häipyi. Jou-
duttuaan pois kotiseudultaan hän
asettui suureen kaupunkiin — yksi-
näisyyteen. Nuoruusvuosilta tuli pe-
rintönä mukana syte etsijän henkeen
ja sen lisäksi vain salainen suru, —
herkän sydämen kalvava kaiho, joka
kohdistuu johonkin rakkaaseen, iäk-
si menetettyyn — — —. Näine seu-
ralaisineen hän hautaantui kaupun-
kilais-kamariinsa. Hän löysi tyydy-
tystä saadessaan olla kahden kesken
mietteittensä kanssa. Häntä ei halut-
tanut käydä edes kotiseudullaan, jon-
ka pelkät muistotkin, pitivät sydä-
men haavan liian verestävänä.

Koskenniemen ensi runoihin luo-
kin tämä suru synkän värityksen. Se
on vallannut täydelleen hänen mie-
lensä ja saattanut hänet tuntemaan
maisena elonsa vain pimeyden yönä.

„Mun orpo sieluni, sun elos retki
on yksinäisyys, jonka sai vain harvat!”

Tämä huudahdus puhkeaa häneltä
mielensä apeudessa. — Väliin muis-
tot sattuvat omin luvun luiskahta-
maan kotoisille seuduille, ja silloin
hän havahduttuaan kuumassa kiih-
kossa huudahtaa:

„Tulis syksy ja metsät ne vihreät veis,
tulis talvi ja lumen ne peitteleis,
— kai silloin mun rauhani palaa!”

Ennen pitkää alkaa Koskenniemen
runoista huomata, että sieluun lap-
syydesta kätkeytynyt etsijän henki
alkaa herätä. Se katsaa yöhön, kun-

ne korkein totuus kätkeytynä on.”
Vasta myöhemmin se alkaa esiintyä
selväpiirteisempänä haluna saada
käsitys iäisyyskysymyksestä ja ih-
misten suhteesta siihen. Tämän et-
sijän hengen herääminen vaikuttaa
sen, että hän vähitellen alkaa voittaa
mielensä surun. Voittaa, mutta ei
poistaa; koskaan se ei häneltä katoa.
Mutta hän alkaa voittaa sen siten, et-
tä voi asettua sen yläpuolelle, voi
mennyttä tyynenä katsella, voi sitä
viileästi, kiihkotta ajatella ja silloin
hän huomaa, että on juuri

„tuskassa tummien hetkien rauha ja
riemu,
vuossatain valheessa, elämän valheessa
valkein, iäinen totuus”.

Totuus, iäinen totuus; sitä kohti
alkaa hän hapuilla. Hän tuntee tuos-
sa toden, täydellisyyden kaihossa jo-
tain yliluonnollisen salaperäistä, jo-
tain, joka ei ole maallisista lähteistä
tyydytettävissä — mutta hän ei vielä
usko oman sisimpänsä ääntä — —.

— Ajat kuluvat . . . Koskenniemen
runoudesta alkaa havaita, että
hän jo täydellisesti hallitsee entisiä
muisteloitaan. Hiljaisessa yksinäi-
syydessään hän on löytänyt sydä-
mensä haavoille lohdun. Henkensä
harhailevan etsiskelyn selvenemises-
sä on hänen sielunsa rauhan saanut.
Saattaapa hän jo väliin tuntea „syk-
syn viileätä onneakin.” — Ikuisuu-
den kaipauksessaan hän huomaa ih-
missielun loputonta janoa korkeam-
man jumaluuden yhteyteen. Nyt hän
myöskin jo alkaa uskoa sydämestään
nousevaa kuiskausta. Hän alkaa us-
koa, että henkensä totuuden hapa-
rintia ei voi tässä ajassa tyydyttää,
vaan että vasta iäisyyden porttien
takana se on päämääränsä saavutta-
va. Tästä hänen ajatustensa selve-
nemisestä on todistena hänen kau-
nis elegiansa „Entiselle itselleni.”
Siinä hän sanoo lapsena itsellään ol-
leen mielen, joka tunsii olevansa lä-
hellä Häntä, „mi elon kaiken kehto ja
hauta.” Seurassa sen lapsenmielen

hän sanoo olevan turvallisinta tyhjyyden kellojen soittaessa kohdata syli kuoleman yön . . . .

Koskenniemen runoudesta siis kuvastuu kehitys epämääräisestä, mustasta, surujen, kaihojen kaaoksesta vuosikautisten yksinäisten hetkien tutkistelun ja taistelun kautta kirkaammille korkeuksille. — Vaikka hän onkin nyt päässyt selvyyteen sielunsa etsintäjänossa, on sen tulkinassa havaittavissa vielä hitunen jotain epävarmaa, ikäänkuin jotain peittelevää sen ilmaisemisessa. Tämän voi vaikuttaa sekin, että otsikkomme alla olevat säkeet ovat liiankin hyvin hänen elämäänsä sopeutuneet, että hän kaikkia sydämensä on-

gelmia tutkiessaan ei sentään koskaan voi unohtaa

„— — — että tuolla Pohjolassa on iäks vangittuna elämäni.”

Toivomme kuitenkin, että ennenkuin hän kehityksensä päättää, hän saisi ratkaisusta, johon vuosien harhailusta on tullut, täyden selvyyden; että hän voisi elämänsä ehtoolla muinaisen Maunu piispan kuolinsanoilla huudahtaa: „Vihdoinkin on henkeni harhailu määränpään löytänyt, — nyt ovat tilini päätöksessä ja olen palannut Jumalaan!”

Martti Jukola.

Nuorisolle — Otavalta — jouluksi:

Nuorukaisille:

Raf. Karsten,

Kolme vuotta intiaanien parissa Ecuadorin aarniometsissä. 30:—.

Sakari Pälsi,

Arktisia kuvia. Kirja koillis-Siperian luonnontaiteilijoista. 28:— sid 40 —.

J. E. Rosberg,

Muistelmia muista maista. Matkailukirja. 25:—.

Ilmari Kianto,

Kolme hyvää juttua. 12:—.

Veikko Korhonen,

Rämeekorven viinakuninkaat. 11 —.

Viljo Kajo,

Sininen pilvi. Runokokoelma. 10:—.

Toivo Mähönen,

Tuomivaaran tuolta puolen Runokokoelma, 8:—.

Svend Fleuronin

eläinromaanit **Kissanpojat**, 12:—, **Punaiset metsästäjät**, 14:—.

Veli Giovanni,

Pilajuttuja ja -piirroksia. N:ot 18, 19, 20 ja 21 à 3:—.

Neitosille:

Sophie Mannerheim,

Sairaanhoitajattaren maailmasta. Kaunokirjallisia muistelmia. 15 —.

Kerstin Bergroth,

Helena, Kristian ja taulu. Romaani. 15:—.

H. Courths-Mahler,

Ken teistä on synnitön? Romaani. 10:—.

— ” —

Taistelu rakkaudesta. Romaani. 10:—.

L. T. Meade,

Rosenhillin tytöt. Koulutyttöromaanin. 14:—.

Rudophl Stratz,

Sydänveri. Romaani. 15:—, sid. 26:—.

Oy. Suomen Urheiluaitta Ab.

Helsinki, Fabianinkatu 16.

Urheiluväen urheiluliike. Hyvin lajiteltu varasto kaikkia urheilutarpeita.	Idrottsmännens sportaffär. Valförsett lager av alla idrottsartiklar.	Sportlaste spordikauplus. Hästi varustatud ladu kõigesugu sportarvetest.
--	--	--